

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Chủ Nhật, ngày 20/10/2024.

PHẬT PHÁP VÂN ĐÁP

BÀI 60

Chúng ta sống trong thời hiện đại với sự phát triển của khoa học kỹ thuật đang làm cho cuộc sống của chúng ta có nhiều tiện ích hơn. Tuy nhiên sự phát triển của khoa học kỹ thuật có một mặt trái là làm chúng ta mất đi năng lực vốn có. Trong bài học trước, Hòa Thượng đã nói cho chúng ta biết rằng khoa học đã tìm ra phương pháp nhân bản vô tính, tức là tạo ra con người.

Tuy nhiên phương pháp này không thể tạo ra một con người hoàn hảo, một con người không có “*tự tư tự lợi*”, không có “*tham sân si mạn*” hay một con người chỉ biết “*hy sinh phụng hiến*”, không thể tạo nên một vị Phật, Bồ Tát hay Thánh Hiền. Nếu chúng ta sống cùng với những con người được nhân bản vô tính thì rất khủng khiếp.

Một con quạ còn biết tha mồi về cho Cha Mẹ, một con nai thấy Mẹ vướng vào hàng rào dây thép gai còn biết chạy ra đường để chặn xe nhờ người giải cứu cho Mẹ mình, một con cá voi bị lưới quấn quanh người mà nó đã biết nhờ những người trên thuyền giúp nó cắt lưới. Loài vật mà còn có cảm xúc, có tình thân tình thương như vậy, thế mà con người lại vô tính, không có tình cảm thì thật là đáng sợ. Do đó, cuối cùng con người cũng sẽ phải quay trở về với cái gốc của chính mình. Đi tìm gốc thì không thể rời khỏi giáo huấn của Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền.

Câu hỏi thứ nhất trong bài học hôm nay, có người hỏi Hòa Thượng rằng: “*Kính bạch Hòa Thượng, chúng ta tạo nghiệp có thiện có ác và có không thiện không ác. Xin cho con hỏi làm thế nào để đoán định được tiêu chuẩn của thiện ác? Lão sư phụ thường nói chúng ta có lúc đem công đức tu được để hồi hướng, tuy nhiên, chúng con cho rằng đó là công đức song thật ra đó lại chẳng phải là công đức. Do đó, tiêu chuẩn thiện ác chưa phân biệt được rõ ràng nên phải làm sao a?*”

Nếu chúng ta không học qua Liễu Phàm Tú Huân, Cảm Ứng Thiên, Thập Thiện Nghiệp Đạo thì không dễ gì hiểu được tiêu chuẩn của thiện và ác. Hòa Thượng trả lời: “*Đúng vậy, vì chúng ta không phân biệt được thế nào là thiện, thế nào là ác nên Đại Sư Ân Quang mới đề xướng Liễu Phàm Tú Huân, nhằm dạy chúng ta nhận biết về nhân quả và đề xướng An Sĩ Toàn Thư, Cảm Ứng Thiên, trong đó nêu lên tiêu chuẩn của thiện ác.*

“Trong Thập Thiện Nghiệp Đạo Kinh, Phật đem thiện ác tổng kết thành mười loại lớn như sát sinh là ác, không sát sinh là thiện; trộm cắp là ác, không trộm cắp

là thiện; tà dâm là ác, không tà dâm là thiện; nói dối là ác không nói dối là thiện; cho đến tham sân si là ác, không tham sân si là thiện. Mười tiêu chuẩn này triển khai ngay trong cuộc sống thường ngày, ngay trong công việc, ngay trong đời nhân xử thế tiếp vật và khởi tâm động niệm đều bao gồm hết ở trong đó.”

Do đó, hằng ngày trong đời nhân xử thế và hành động tạo tác của mình, chúng ta phải lấy Thập Thiện làm mục thước để biết mình đang ở bên thiện hay bên ác. Đây là cách phân biệt rất rõ ràng! Một ngày từ sáng đến chiều, mọi việc làm đều rơi về phía ác nghĩa là “*thân thì sát đạo dâm; ý thì tham sân si; lưỡi thì nói dối, nói lưỡi đời chiều, nói lời hung ác, nói lời thêu dệt*”, vậy thì chúng ta không cần hỏi ai, chúng ta biết sau khi chết chúng ta sẽ đi về đâu.

Nếu một ngày, mọi việc chúng ta làm đều là 10 thiện thì chúng ta biết chúng ta sau này sẽ có chỗ tốt để đi. Chúng ta sẽ sống rất thoải mái, không còn phải lo sợ, bất an vì chúng ta có nhận thức rằng mọi việc làm tốt sẽ có kết quả tốt đẹp. Việc này bản thân tôi đã có sự thể hội sâu sắc.

Có những lúc tôi thấy việc xấu đang đến như một mũi tên xuất hiện từ xa, đang sấp lao vào mình nhưng khi nó đến gần, nó tan nhạt, mờ dần, không làm tổn hại mà còn trở thành việc tốt, thậm chí còn bảo vệ chúng ta. Cho nên chúng ta cứ theo tiêu chuẩn của Phật, Bồ Tát và Cố Thánh Tiên Hiền mà hành động tạo tác, mà khởi tâm động niệm thì chúng ta sẽ sống bình an.

Có người trăn trở rằng tương lai họ sẽ ra sao? Lương lai ra sao đã có Phật, Bồ Tát, Long Thiên Hộ Pháp lo cho chúng ta. Nếu không phát tâm mạnh mẽ thì chúng ta không thể hội được việc này. Phát tâm không phải là làm một cách liều mạng. Phát tâm, theo lời giáo huấn của Thánh Hiền thì đó chính là lập chí làm Thánh Hiền còn theo lời dạy của Phật Bồ Tát thì chính là chúng ta có ý muốn trở thành Phật Bồ Tát. Do đó, muốn chân thật phát tâm, chúng ta phải thay đổi tập khí xấu ác của mình. Cho dù chúng ta làm nhiều việc thiện lớn nhưng tập khí xấu ác không hề thay đổi thì cũng chưa phải là chân thật phát tâm.

Muốn lập chí trở thành Thánh, thành Hiền thì chúng ta phải thay đổi những tính cách phàm phu tục tĩu của mình. Mức thấp nhất trong Thánh Hiền thế gian là Quân tử mà “*Thấy lợi không màng, thấy khó dán thân vào*”. Cao hơn Quân tử còn có Hiền nhân và Thánh Nhân. Tiêu chuẩn của Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát rất rõ ràng. Tuy nhiên có nhiều người học Phật lại mơ hồ, không biết mình đang làm thiện hay ác, thậm chí đang làm ác mà ngỡ rằng mình làm thiện.

Có người cho vay nặng lãi để lấy tiền cúng đường Phật, Bồ Tát hoặc làm từ thiện xã hội. Phật không khuyến khích chúng ta làm như vậy. Từ thiện xã hội nơi nhà Phật phải dùng tịnh tài, tịnh vật thì mới trở thành công đức, phước báu. Tiền tài vật chất đó không phải do ức hiếp người, không phải do làm việc phạm pháp và không phải là “*bóp*

cố miên xuôi noi miên ngược” mà có được. Có người mong muốn mình được bảo hộ nên đem số tiền phạm pháp đó để làm từ thiện. Đây là hoàn toàn sai lầm!

Có những người ngày ngày đi đánh cá biển nên khi đi phỏng sanh họ mua cá đồng về thả bởi vì nếu thả cá biển họ thấy lương tâm bị cắn rứt. Cho nên, nhiều người làm việc thiện nhưng kết quả của họ càng lúc càng xấu. Trước đây có những người làm từ thiện lớn nhưng sau này họ vỡ nợ rất lớn. Vì sao vậy? Vì mục đích làm thiện của họ là để tạo danh tiếng nhằm huy động được nhiều tiền. Đây là việc làm ác bởi họ lợi dụng việc làm thiện để mua danh mua lợi, tạo vỏ bọc lừa gạt người.

Mọi người nghĩ xem tội này nhỏ hay lớn? Đây là quá ác, không phải ác thường bởi vì việc làm này đã khiến người khác không còn tin vào những người chân thật làm việc thiện. Vì lý do này mà những người chân thật làm việc thiện sẽ bị chướng ngại, do đó, những người khổ nạn khó có thể tiếp nhận được những phẩm vật mà họ cần để sinh sống qua ngày tháng khốn khó. Chúng ta hãy làm mọi việc trong 10 thiện thì việc làm của chúng ta là thiện, trái với 10 thiện thì đó là ác.

Câu hỏi thứ hai: “*Kính bạch Hòa Thượng, với những việc thiện ác chúng ta làm ra thì nhà Phật tin là có nhân quả báo ứng. Người mà giết người không chỉ bị đau khổ của đau răng; trộm cắp một món đồ của người thì không chỉ bị quả báo phá sản. Vậy cơ chế tính nhân quả báo ứng này thiết lập như thế nào ạ?*” Chúng ta hiểu tròng dưa được dưa, tròng đậu được đậu. Không có chuyện tròng dưa được đậu và ngược lại.

Hòa Thượng trả lời: “*Sự việc này chưa có ai trong nhà Phật đứng ra thiết lập cơ chế thiện ác. Không có người nào quản đâu! Nghiệp nhân quả báo là định luật của vũ trụ này. Một khi bạn đã tạo ra nhân ác thì nhân phải gặp duyên mới có thể kết thành quả.*” Một hạt mà để trong bình thủy tinh thì vĩnh viễn không nảy mầm, một hạt vun xuống đất khô cằn không có độ ẩm thì hạt đó cũng không nảy mầm. Đất, độ ẩm, ánh sáng chính là duyên giúp cho hạt nảy mầm.

Ngài tiếp lời: “*Nhân có rồi mà duyên không có thì không kết thành quả. Nhà Phật thường gọi là duyên sanh chứ không gọi là nhân sanh. Duyên quyết định quả báo. Thế nhưng chúng ta phải biết nhân không bao giờ mất đi.*” Một khi đã tạo nhân ác là đã có dấn nghiệp, nghiệp đó sẽ dấn chúng ta đến nơi tương thích với nghiệp chúng ta tạo ra. “*Đồng thanh tương ứng, đồng ý tương cầu*” – bạn nhậu thì tìm bạn nhậu, bạn đánh bài thì tìm bạn đánh bài. Người thích cà phê thì chân họ muốn đi đến quán cà phê, thậm chí người nghiện cà phê đến giờ uống thì tay chân run rẩy, không làm được việc. Mỗi chúng ta phải nhớ rằng nhân không bao giờ mất nên chúng ta không nên làm các việc sai trái, dẫn đến kết quả xấu trong hiện đời hoặc ở những đời sau.

Kinh Nhân Quả nói: “*Muốn biết nhân đời trước, xem thọ nhận đời này. Muốn biết quả đời sau, xét nhân gieo hiện tại*”. Điều này không phải là mê tín. Một đứa nhỏ khi sinh ra không được tiếp xúc với người, không được học mà chỉ tiếp xúc với con gà, con

chó thì nó sẽ hành xử y như con gà, con chó thèm chí tay và miệng cũng biến chuyển y như loài mà nó ở cùng. Cho nên mọi sự mọi việc đều có nhân rất rõ ràng, nhân tốt thì quả tốt, nhân xấu thì quả xấu. Vậy thì người có trí tuệ sẽ chỉ tạo nhân tốt do đó, ngay trong đời này sẽ nhận được kết quả tích cực.

Hòa Thượng là người không có phước báu, không có tuổi thọ, không sống quá 45 tuổi. Đến năm 45 tuổi, Ngài biết mình hết thọ mạng nên không uống thuốc, đóng cửa, nhập thất niêm Phật chờ chết cầu sanh Tây Phương Cực Lạc. Tuy nhiên Ngài bị bệnh đúng một tháng thì khỏi. Sau đó, Ngài tích cực làm các việc hoằng pháp lợi sanh và đã chuyển đổi được số mạng. Từ không có phước báu dần dần phước báu tràn về, từ không có tuổi thọ, Ngài đã có thọ mạng hơn 90. Khi Ngài làm bất cứ việc gì thì đều có kết quả hanh thông.

Như vậy, quả báo tốt nhận được ngay hiện đời. Muốn vậy, cần phải có sự thay đổi chính mình một cách tích cực. Trong số các đồng học chúng ta, đã có người có sự chuyển đổi số phận rất ngoạn mục, nhờ việc họ đã thay đổi nội tâm rất tích cực. Hòa Thượng nói: “*Trong A Lại Da Thúc của mỗi người đều có Phật tánh, đây là nhân, cho nên trên Kinh Hoa Nghiêm, Kinh Duyên Giác đã nói rằng: Tất cả chúng sanh vốn dĩ thành Phật. Trên Kinh Đại Thừa chúng ta thường nghe thấy câu nói: Tất cả chúng sanh đều là Phật ở tương lai. Trên Kinh Vô Lượng Thọ thì nói: Nhất thiết giai thành Phật – tất cả đều thành Phật.*

“*Lời nói này là lời khẳng định trong A Lại Da Thúc của mỗi chúng sanh đều có tánh Phật nhưng vì sao ngày nay không thể thành Phật? Bởi vì bạn đã đoạn (cắt đứt) cái duyên để thành Phật. Chúng ta phải dùng duyên gì để nhân thành Phật này được phát triển? Đó là chúng ta cần có tâm Chân Thành, tâm Thanh Tịnh, tâm Bình Đẳng, tâm Chánh Giác, tâm Từ Bi.*”

Chúng ta hãy xét lại xem hằng ngày chúng ta phát khởi là duyên gì? Là tâm “Tham Sân Si”, tâm “Tự tư tự lợi”, tâm “Danh vọng lợi dưỡng”, tâm hướng thụ “Năm dục Sáu trần”, trong đó tâm “Tham” không chế rất nhiều. Có câu hát rằng “Đừng hỏi Tổ quốc đã làm gì cho ta mà cần hỏi ta đã làm gì cho tổ quốc hôm nay?”. Đây là câu hát đầy xúc động. Có lần các lưu học sinh hỏi một bác lãnh đạo về việc đãi ngộ cho các lưu học sinh thì được bác khuyên dạy rằng điều quan trọng là phải khởi được tâm hy sinh phụng hiến cho quốc gia và dân tộc chứ không nên khi chưa có sự phụng hiến mà đã mong muốn phải thế này thế kia. Qua đây cho thấy chúng ta không đề khởi duyên thành Phật mà toàn khởi duyên để nhân xấu ác dậy khởi, cho nên kết quả sẽ là xấu ác.

Hòa Thượng nói: “*Không có ai quản lý, nắm giữ việc người ta tạo thiện, tạo ác. Thông thường phàm phu không vượt ra ngoài phạm vi này. Ví dụ, những người ở trên địa cầu, tại mỗi quốc gia đều có pháp luật và nếu vi phạm pháp luật thì sẽ bị cảnh sát, phán quan luận tội, trừng phạt. Nếu làm việc tốt, lợi ích cho quốc gia thì được quốc gia khen thưởng, khích lệ.*

“Đây thuộc về ngoại duyên nhưng chân thật thì phải chính mình làm ra. Nếu chúng ta không làm ra việc tốt thì chúng ta không thể nào nhận được sự tán thưởng. Nếu chúng ta không tạo ra việc xấu thì cũng không thể có ai đó trùng phạt được chúng ta. Quỷ thần trùng phạt, khen thưởng người ở thế gian này cũng là như vậy.” Khi chúng ta làm việc thiện, việc tốt lợi ích cho người thì long thiên, thiện thần sẽ hỗ trợ còn nếu làm việc ác thì long thiên tránh xa, ác thần ác quỷ sẽ đến.

Hòa Thượng nói: “*Nếu bạn làm ác thì bạn thuộc về ác thần ác quỷ, chúng sẽ đi theo bạn còn nếu bạn làm thiện thì thiện thần hộ pháp sẽ đi theo bạn, hỗ trợ bạn.*” Quan trọng là ở mỗi người tạo nhân thiện hay ác, sẽ chiêu cảm người thiện hay ác đến với người đó. Ở thế gian, người thì được khen thưởng do có đóng góp cho quốc gia, người thì bị trùng phạt do phạm pháp. Điều này rất rõ ràng, thế nhưng vẫn có những người ở thế gian lại không tin nhân quả nên rất tùy tiện, việc gì họ cũng dám làm. Người tin nhân quả thì khởi tâm động niệm đều dè dặt, hành động tạo tác liền có sự kiểm soát.

Ví dụ một việc nhỏ như buổi tối khi chúng ta nói chuyện giữa bầu không khí im lặng, người có tâm dè dặt thường khởi tâm rằng mình có đang làm phiền người ta không. Ngược lại, người tùy tiện sẽ không cần biết việc họ làm có ảnh hưởng đến người xung quanh hay không. Đây là việc nhỏ nhưng cũng phải thận trọng. Cho nên những người không chịu học Phật pháp mới không biết rõ đâu là thiện, là ác, là tốt, là xấu còn chúng ta ngày ngày được học thì sẽ phân biệt được rõ ràng. Những việc lợi ích cho cộng đồng xã hội không có “Ta” trong đó thì đó là thiện đỉnh cao, trong Kinh Phật gọi là việc thiện đáo bỉ ngạn – việc thiện đến được bờ bên kia. Việc thiện như thế gọi là công đức chứ không phải là phước báu.

Cho nên chúng ta phải quan sát việc đối nhân xử thế tiếp vật, hành động tạo tác của chúng ta hằng ngày, xem xem ở nơi thân có phạm phải “Sát Đạo Dâm” hay không? Trên ý niệm có khởi “Tham Sân Si” không? Trên miệng có “nói dối, nói lưỡi đôi chiều, nói lời hung ác, nói lời thêu dệt” hay không? Khởi tâm động niệm nghĩ đến việc cá nhân thì đó là “Tham”. Nếu những điều nêu trên chúng ta không vi phạm trên tướng thì chúng ta đạt phàm phu tiêu chuẩn, còn nếu không phạm trên tâm thì đạt tiêu chuẩn của Bồ Tát, của Phật. Hằng ngày chúng ta phải lấy những tiêu chuẩn như thế để đo lường xem mình đạt mức phàm phu hay mức Phật Bồ Tát yêu cầu./.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!